

TÖÖTAJAD LAIENENUD EUROOPA LIIDUST

**Tšehhi Vabariik, Eesti, Ungari, Läti,
Poola, Slovakkia, Sloveenia, Leedu.**

INFOPAKETT

**KOOSTANUD:
EUROOPA KODANIKE TEENISTUS
BOROUGH OF WIGAN**

Koostöös

1. OSA

Alates 1. maist 2004 on liituvate riikide (laienenud Euroopa Liit) elanikke tagant õhutatud Suurbritannias tööd otsima.

Ajavahemikul 01/05/04 kuni 01/05/05 on tulnud Wigani piirkonda üle tuhande inimese.

Briti siseministeeriumi (Home Office) reeglid määravad, et kodanikud liituvatest riikidest peavad omama palgalist tööd ja peavad olema arvele võetud töötajate andmebaasis (Workers Registration Scheme).

Peate end registreerima töötajate andmebaasis (Workers Registration Scheme) kohe, kui alustate tööd. Teilt nõutakse avaldusvormi saatmist (vorm WRS) koos kahe passipildiga, rahakaardiga 90 £ väärtuses ning tööandja kirjaga (palun saatke väärkirjana) aadressile:

Workers Permits WRS,
P.O Box 492
Durham
DH99 1WU

Telefon: 0114 259 6262

Küsige abi vormide osas kohalikust Euroopa kodanike teenistusest.

Teil on võimalik taotleda endale, kui töötajale ja oma pereliikmetele piiratud ulatuses toetusi Suurbritannias viibimise esimese 12 kuu ajal.

Selleks, et teada saada, milliseid toetusi võiksite taotleda, kontrollige järgmist:

1. Kas teil on riiklik kindlustusnumber (National Insurance Number)?
2. Kas teil on ülalpeetavaid - elukaaslane, lapsi?
3. Kus te elate: hotell, ühiselamu, üüritud eramajutus?
4. Kes on teie tööandja?
5. Kui kaua olete olnud pidevalt tööd omav?
6. Kas teie töökäigus on olnud pikemaid kui 30-päevaseid pause?

7. Kui mitu tundi päevas töötate?

8. Kas teil on pangaarve?

Teie kohta võivad kehtida järgnevad toetused:

A. Eluasemetoetus (Housing Benefit), kui teie sissetulek on madal.

B. Kohaliku kinnisvaramaksu toetus (Council Tax Benefit).

C. Lapsetoetus (Child Benefit).

D. Töötamismaksu tagasiarvestus (Working Tax Credit).

E. Lastemaksu tagasiarvestus (Child Tax Credit).

Kui teil on küsimusi, võtke ühendust lähima Euroopa kodanike teenistusega, kus teid aidatakse ja nõustatakse teie taotluse osas.

2. OSA

Kui teil on olnud pidevalt tööd kaheteistkümne kuu jooksul (üks 30-päevane paus on lubatud) avaneb teile juurdepääs kõigile sotsiaaltoetustele (Social Security Benefits) enda ja oma pere jaoks. Teilt ei nõuta töötajate andmebaasiga liitumist (Workers Registration Scheme).

Selleks, et teada saada, milliseid toetusi võiksite taotleda, kontrollige järgmist:

1. Kas teil on ülalpeetavaid - elukaaslane, lapsi?
2. Kas teie majapidamises on puudega, õppimisraskuste või muude taoliste probleemidega inimesi?
3. Kus te elate: üüritud eramajutus, linnanõukogu majutus, elamuühistu majutus või sõprade juures?
4. Milliseid toetusi te praegu saata, kui üldse?

5. Sissetulek tööst?
6. Kas teil on pangaarve?

Teie kohta võivad kehtida järgnevad toetused:

- A. Sissetulekul põhinev tööotsija toetus (Income Based Job Seekers Allowance).
- B. Sissetulekutoetus (Income Support).
- C. Eluasemetoetus (Housing Benefit).
- D. Kohaliku kinnisvaramaksu toetus (Council Tax Benefit).
- E. Lapsetoetus (Child Benefit).
- F. Töötamismaksu tagasiarvestus (Working Tax Credit).
- G. Lastemaksu tagasiarvestus (Child Tax Credit).
- H. Sotsiaalfondi maksed (Social Fund Payments).
- I. Soodustustoetused (Passported Benefits).

3. OSA

Lühike põhiliste toetuste kirjeldus:

Sissetulekul põhinev tööotsija toetus (Income Based Job Seekers Allowance - JSA): töötutele, kes on vabad töötama.

Sissetulekutoetus (Income Support): isikutele, kes ei pea registreeruma aktiivse tööotsijana. Peamiselt üksikvanemad, haiged või puudega.

Lapsetoetus (Child Benefit): igale lapsele.

Eluasemetoetus (Housing Benefit): üüri maksvatele isikutele, kel on madal sissetulek.

Kohaliku kinnisvaramaksu toetus (Council Tax Benefit): kohalikku kinnisvaramaksu maksvatele isikutele, kel on madal sissetulek.

Lastemaksu tagasiarvestus (Child Tax Credit): kõigile töökäijatele või töötutele, kes on vastutavad lapse eest.

Töötamismaksu tagasiarvestus (Working Tax Credit): üle 16-aastastele töötavatele isikutele, kes on vastutavad lapse eest või kes on puudega või on 50 aasta vanused või vanemad ning pöörduvad tööle tagasi pärast töötuna olemist; nad peavad töötama vähemalt 16 tundi nädalas. Isikud, kes ei sobi siin mainitud kategooriatesse, peavad olema 25 aasta vanused või vanemad ning töötama vähemalt 30 tundi nädalas.

Sotsiaalfondi maksed (Social Fund Payments): stipendiumitelt ja laenudelt, mis antakse eritingimusel põhiliselt isikutele, kes saavad sissetuleku suurusega seotud toetust.

Soodustustoetused (Passported Benefits): Tasuta retseptiravimid, tasuta hambaravi, tasuta nägemiskontroll, abi prillide ostmisel.

Kui vajate teavet haigustoetustest (Sickness Benefits) või emadustoetustest (Maternity Benefits), võtke palun ühendust Euroopa kodanike teenistusega.

4. OSA

Majutus on Wigan Borough's suur probleem ja hetkel on seal puudus linnanõukogu (Council) ja elamuühistu (Housing Association) kinnisvarast.

Linnanõukogu ja elamuühistu majutuse taotlemise protseduur on järgnev:
PANGE TÄHELE: te ei pea maksma tagatissummat.

1. Registreeruge täites nõukogult saadud vorm.
2. Külastage kinnisvarabürood (Property Shop) või kohalikku eluasembürood (Area Housing Office), et kontrollida, millist majutust on saadaval.

Kui soovite juurdepääsu üüritud eramajutusele, pidage meeles, et tavaliselt küsib omanik tagatissummat ja lisaks ühe kuu üüri ettemaksu.

5. OSA

Pangaarve

Soovitame teil avada pangaarve enne oma passi Briti siseministeeriumisse (Home Office) saatmist. Kuigi siseministeerium ei peaks hoidma teie passi kauem kui kaks nädalat, võib see mõnikord mitmel erineval põhjusel palju kauem kesta. Unify Credit Union Wiganis pakub elementaarseid pangaarveid. Lisainfo saamiseks võtke ühendust Euroopa kodanike teenistusega.

MÄRKUS: Selleks, et Tsehi Vabariigi, Eesti, Ungari, Läti, Leedu, Poola, Slovakkia ja Sloveenia kodanikud võiksid saada töö põhjal antava elamisloa (Residence Permit), peavad nad olema töötanud Suurbritannias katkestusteta 12 kuud. See tähendab, et nad ei või olla olnud 12 kuu jooksul töötuna rohkem kui kokku 30 päeva.

Kui teil on lisaküsimusi või vajate abi, võtke ühendust:

**Citizens Advice Bureau
Gerrard Winstanley House
Crawford St
Wigan
WN1 1NA**

**Tel: 01942 241113
E-post: d.slinger@wigancab.org**